

Samarbeid mot svart økonomi 17. sept 2019

REVISJON OG KAMPEN MOT SVART ØKONOMI

Om oss

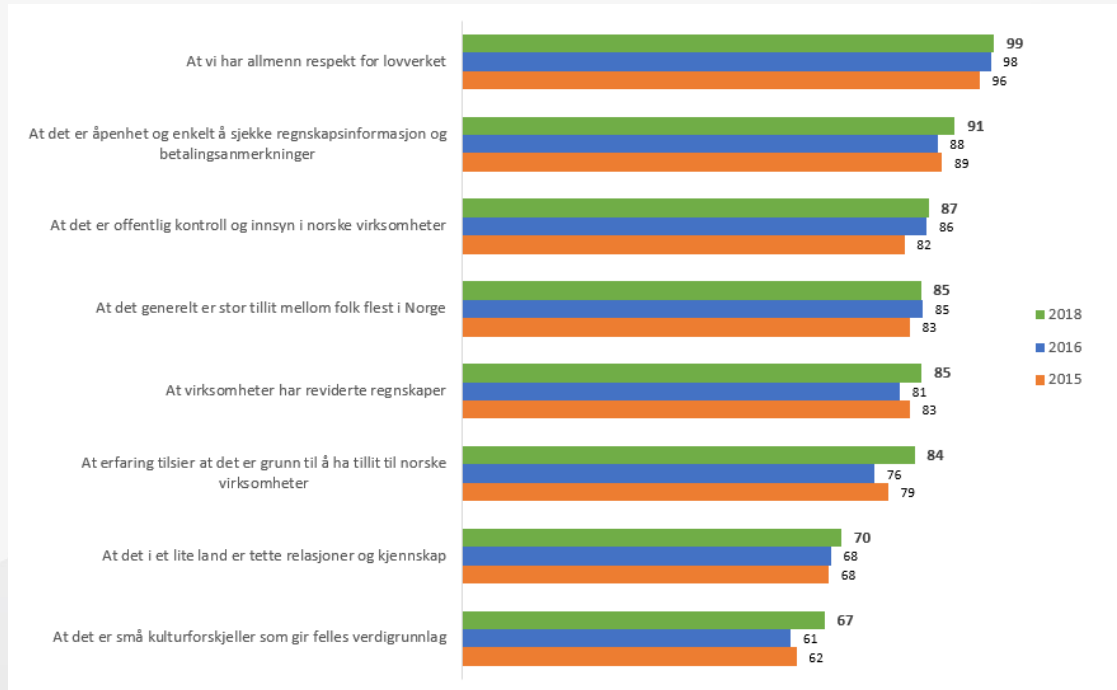
- Vi er
 - Per Hanstad, Adm direktør
(ph@revisorforeningen.no)
 - Espen Knudsen, Fagsjef rammebetingelser
(ek@revisorforeningen.no)
- Revisorforeningen fronter
 - 5000 revisorer og revisjonsstudenter
 - 1500 oppdragsansvarlige revisorer
 - 470 store og små revisjonsselskaper

Uten tillit trues velferden

- Norge og de øvrige nordiske landene er i særklasse når det gjelder tillit
- Der det er tillit gjennomføres transaksjoner raskere, enklere og billigere
- Tillit er en grunnleggende forutsetning for høy produktivitet, verdiskapning og velferd

Viktige forutsetninger for tillit

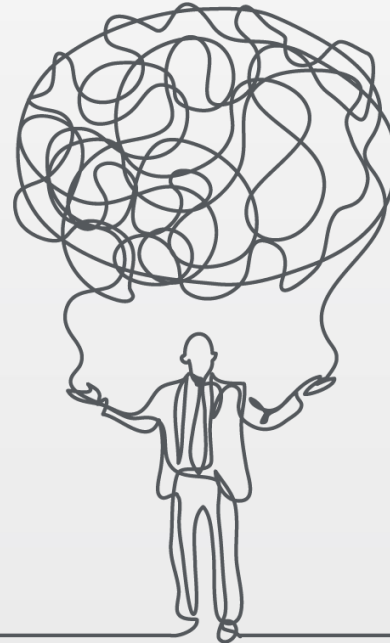

Fra tillitsundersøkelsen 2018

- Andel som svarer 4/5 på en skala fra 1-5 der 5 er svært viktig
- Telefonintervju av 800 ledere i norske bedrifter med mer enn én ansatt, vektet på bransje, geografi og størrelse
- Gjennomført av Opinion på oppdrag fra Revisorforeningen

Tillitssamfunnet under press

- Tillit tas for gitt - kan ubevisst «forenkles» bort
- Kontroll og oppdagelsesrisiko svekkes - samfunnet mister viktige verktøy for å kunne bekjempe økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet
- Et stadig mer internasjonalt arbeids- og tjenestemarked
- «Konkurrans» fra useriøse aktører svekker de seriøse virksomhetene og truer norske arbeidsplasser
- Svekkelse av den allmenne skatteviljen

Uten revisor blir viktige kontroller ikke utført

- **Varelager:** Kontroll av at varelageret er reelt og en selvstendig uavhengig vurdering av verdien
- **Kundefordringer:** Kontroll av virkelig verdi og om fordringene er reelle
- **Periodiseringer:** Kontroll av at alle vesentlige inntekts- og utgiftsposter er bokført i riktig regnskapsperiode
- **Fullstendighet:** Kontroll av at vesentlige inntekter ikke er holdt utenfor regnskapet
- **Ligningspapirer:** Bekreftelse av klientens ligningspapirer (næringsoppgave og kontrolloppstilling). Skattemyndighetene alarmeres og kan raskt ta grep om revisor ikke signerer
- **Brev til ledelsen:** Brev til daglig leder og styre om det avdekkes vesentlige lovbrudd. Ved bokettersyn eller konkurs er dette ofte uvurderlig informasjon som skattemyndighetene/bostyrer får innsyn i
- **Revisjonsberetningen:** Informasjon om og innsikt i hva revisor har gjort for å sikre at man skal kunne stole på regnskapet
- **Arbeidslivskriminalitet:** Revisorkontroll med OTP, allmenngjøringsforskriftene, overtidsbestemmelser mv i arbeidsmiljøloven, personallister, etc.

Useriøsitet og revisjonsplikt i Granavolden-plattformen

I Granavolden-plattformen heter det:

- Regjeringen vil føre en aktiv politikk for å bekjempe arbeidslivskriminalitet med målrettede tiltak, økt kontroll og samarbeid mellom myndigheter og arbeidslivets parter
- Fortsette å styrke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet og svart arbeid ved blant annet å legge frem en ny strategi mot arbeidslivskriminalitet

Dernest at Regjeringen vil:

- Heve grensen for revisjonsplikt for virksomheter som bruker autorisert regnskapsfører

Utviklingen i fravalg av revisjon

	2012	2014	2016	2018	09.2019
Nyetablerte selskaper					
Nyetablerte totalt	18 271	28 522	29 380	29 890	19 766
Nyetablerte med fravalg	6 526	20 132	21 815	22 685	16 238
Andel fravalg blant nyetablerte	35,7 %	70,6 %	74,3 %	75,9 %	82,2 %
Selskaper som kan fravelge					
Antall selskaper som kan fravelge	155 722	180 924	199 568	222 327	245 273
- med revisor	106 396	85 322	74 641	84 010	87 474
- med fravalg	47 666	94 810	127 237	157 472	187 888
Andel med fravalg	30,6 %	52,4 %	63,8 %	70,8 %	76,6 %
Selskaper totalt og med revisor					
Antall AS/ASA	235 600	250 653	277 829	306 552	332 961
Totalt antall selskaper med revisor	160 198	154 425	149 546	147 937	142 763
Andel med revisor	68,0 %	61,6 %	53,8 %	48,3 %	42,9 %

Tall per 1. januar

Revisjon i aksjeselskaper

Gjeldende terskler for revisjonsplikt

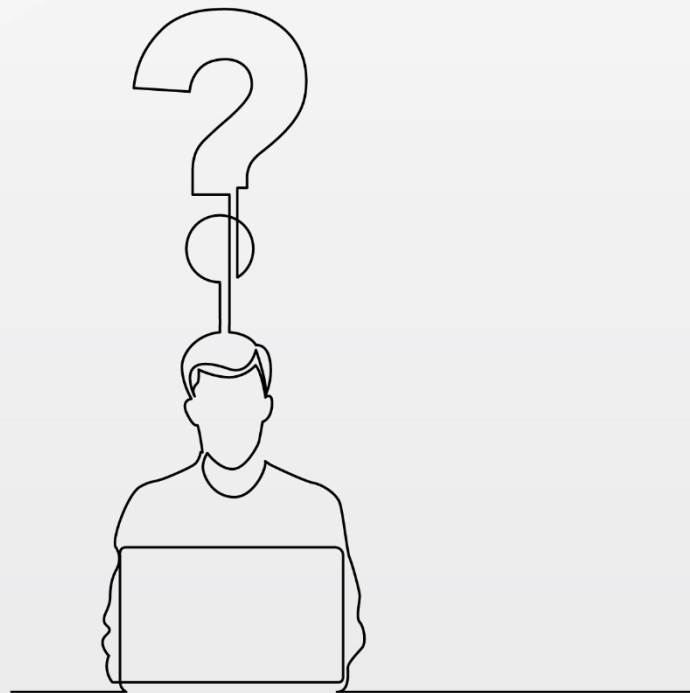
- Omsetning: 6 millioner kroner
- Balansesum: 20 millioner kroner
- Ansatte: 10

Regjeringen vil heve revisjonspliktgrensen

- Fra 6–10 millioner?
- FrP har programfestet en slik grense

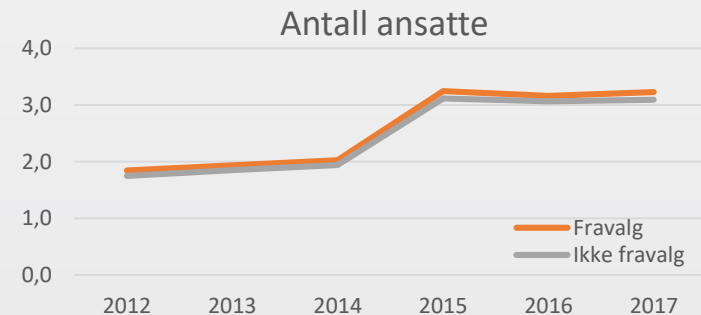
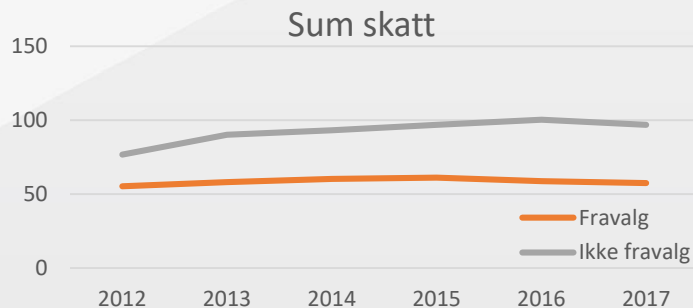
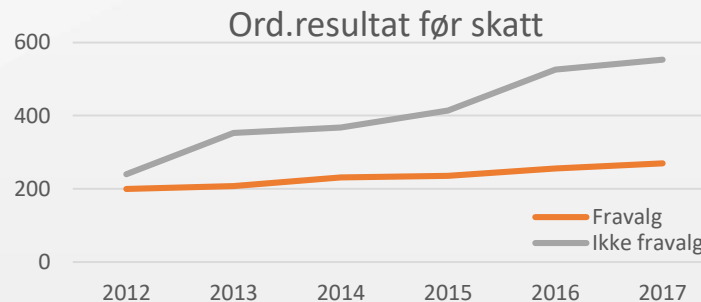
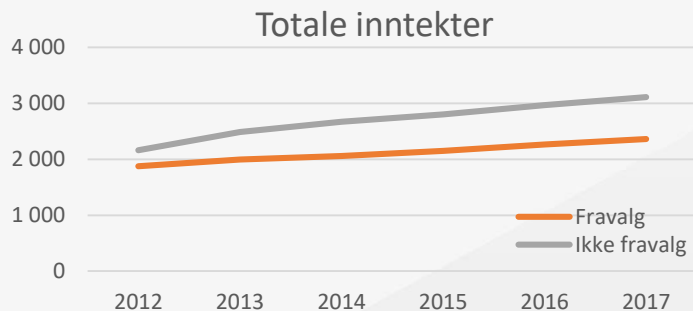
Hva betyr det i så fall?

Omsetning	Antall selskaper	Antall ansatte
0–6 mill.	213 000	193 000
6–10 mill.	16 000	118 000

Selskaper med revisor utvikler seg bedre

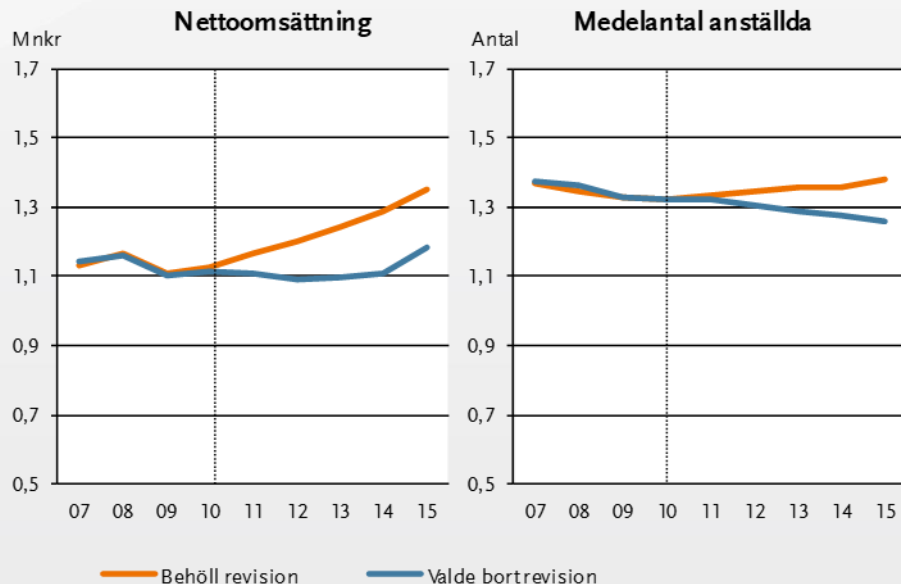
Utvikling i nøkkeltall for AS med oms. mellom 0,5 og 5 mill. kroner som i 2012 valgte å beholde eller velge fra revisjon

Tilsvarende observasjon er gjort av Riksrevisjonen i Sverige

Observed disadvantages

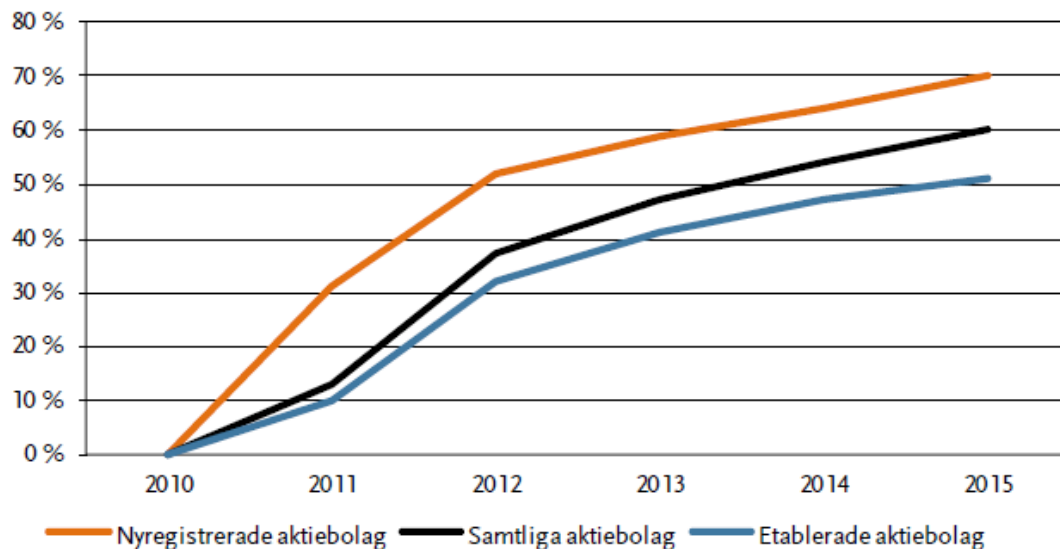
- Companies that opted out of audit reported weaker subsequent growth
- Profitability and survival did not improve in companies without audit
- Companies in risk sectors opted out of audit to a greater extent
- The declining growth rate could be due to tax evasion

Avskaffandet av revisionsplikten for små aktiebolag – en reform som kostar mer än den smakar (RiR 2017:35)

Status for fravalg i Sverige

Diagram 4 Andelen berörda aktiebolag som valde bort revision

Anm. Nyregistrerade aktiebolag avser de bolag som registrerades från den 1 november 2010 och framåt. Etablerade aktiebolag avser de bolag som registrerades före den 1 november 2010.
Källor: SCB (FEK) och Bisnode.

Tillitsundersøkelse i Danmark

- Lav tillit til at danske bedrifter er lovlydige
 - Tror at næringsdrivende i høy grad er lovlydige: 36 pst (24 pst for banker)
 - Mindre lovlydige enn for fem år siden: 26 pst
 - Mistenker danske bedrifter for å betale for lite skatt og moms: 42 pst
 - Mindre tillit til dansk næringsliv i dag enn for fem år siden: 35 pst
- Myndighetene har gjort nok for å hindre skatteunndragelser: 11 pst
- Ønsker mer kontroll med bedriftenes regnskaper: 77 pst
 - 47 pst blant næringsdrivende, investorer og kreditorer

Tillid til dansk erhvervsliv. Rapport utarbeidet for FSR danske revisorer av Wilke, aug 2019